

СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Софія Дембіцька¹, orcid.org/0000-0002-2005-6744, e-mail: sofiyadem13@gmail.com
Ірина Кобилянська¹, orcid.org/0000-0002-3430-5879, e-mail: irishakobilanska@gmail.com
Сергій Пугач², orcid.org/0000-0001-8757-6974, e-mail: qwertsss262@gmail.com

1. Вінницький національний технічний університет, Вінниця
2. Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Західноукраїнського національного університету, Вінниця

У статті обґрунтовані особливості формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі управління та адміністрування. Проаналізовано сутність і структуру професійної компетентності фахівців у трактуванні різних дослідників, з'ясовані переваги та недоліки кожного підходу.

Метою статті є обґрунтування структури професійної компетентності майбутніх фахівців в галузі управління та адміністрування.

Базуючись на трактуванні професійної компетентності майбутніх фахівців відповідно до моделі І. Зимньої, в статті було здійснено спробу обґрунтувати структуру професійної компетентності майбутніх фахівців в галузі управління та адміністрування. Зокрема, були визначені та схарактеризовані такі базові елементи: фахова компетентність (система професійних знань, вмінь та навичок, на основі якої формується здатність провадити професійну діяльність); цифрова компетентність (здатність використовувати цифрові технології в процесі вирішення професійних завдань); правова компетентність (система правових знань, практичних умінь, навичок, досвіду, що дозволяють працівнику вирішувати професійні завдання у нормативно-правовому полі); працезахоронна компетентність (здатність провадити професійну діяльність безпечно); комунікативна компетентність (вміння спілкуватися та обґрунтовувати рішення державною та іноземною мовами) та особистісна компетентність (сформоване прагнення до особистісного та професійного розвитку впродовж життя, а також набуті певні особистісні якості працівника).

Враховуючи складність і багатоаспектність обраної тематики, перспективами наукових розвідок вважаємо необхідність подальших теоретичних досліджень та їхню практичну реалізацію.

Ключові слова: фахова підготовка, галузь управління та адміністрування, розвиток професійної компетентності, удосконалення навчального процесу, компетентнісний підхід у вищій школі, структура компетентності, підготовка майбутніх фахівців.

Постановка проблеми. Одним із основних завдань вищої освіти в Україні є забезпечення умов для ефективного професійного формування особистості та її здатності до саморозвитку впродовж усієї фахової діяльності. На це наголошується в законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки та інших нормативно-правових актах.

У Концепції розвитку економічної освіти в Україні конкретизовано вимоги щодо підвищення якості підготовки фахівців, які забезпечують функціонування економіки, також і фахівців в галузі управління та адміністрування, виховання в них творчого ставлення до фахової діяльності, прагнення до її варіювання, збагачення професійно-інформаційного середовища, виявлення творчої продуктивності, інтелектуальної ініціативи, гнучкості знань у сучасних соціально-економічних умовах, що й актуалізує проблему оптимізації формування компетентності особистості. Все це має забезпечити здатність майбутнього фахівця з обліку і оподаткування до ефективної професійної діяльності, що постійно змінюється, його конкурентоспроможність та мобільність.

Відповідно, виникає потреба пошуку шляхів вдосконалення освітнього процесу у закладах вищої освіти, які здійснюють підготовку майбутніх фахівців в галузі управління та адміністрування, з метою досягнення окреслених у зазначених нормативних документах цілей.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Основу компетентнісного підходу закладено у наукових публікаціях Н. Бібік, С. Бондара, І. Гнатишина, С. Горобця, І. Зязюна, С. Іванової, Л. Карпової, Г. Кременя, Н. Лосевої, Н. Ничкало, О. Овчарук, І. Пянковської, В. Петрук та інших.

Різні автори по-різному визначають сутність і структуру професійної компетентності фахівців, зокрема, такі дослідники, як:

– В. Вишпольська (2008) здійснила теоретичний аналіз досліджень вітчизняних і закордонних авторів стосовно змістового аспекту терміну «компетентність», який, на її думку, містить три складники: когнітивний (наявність певного рівня знань); операційний (сформованість способів діяльності, технологічної грамотності); аксіологічний (засвоєння цінностей, ціннісне ставлення до професійної праці та особистісного зростання);

– Л. Борисюк (2016) виокремлює такі компоненти професійної компетентності: мотиваційно-аксіологічний, змістовно-когнітивний, інтеграційно-діяльнісний та особистісно-розвивальний (с. 10);

– М. Дем'янчук (2015), розглядаючи підготовку фахівців на засадах компетентнісного підходу виокремлює професійно-ціннісний, світоглядно-когнітивний та особистісно-розвивальний компоненти професійної компетентності (с. 11);

– О. Любінська (2018) на основі проведеного теоретичного аналізу різних наукових підходів до визначення структури професійної компетентності різних фахівців виокремила компоненти професійної компетентності: мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивний (с. 277);

– М. Мруга (2007) за результатами досліджень професійної компетентності виокремлює такі її структурні елементи: концептуальний, процедурний, діяльнісний і мотиваційний (с. 5);

– С. Чирчик (2017) у структурі професійної компетентності виокремлює такі компоненти: проектно-конструктивний, технологічний, змістово-процесуальний та особистісно-корекційний (с. 242).

Метою статті є обґрунтування структури професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі управління та адміністрування.

Виклад основного матеріалу. В запропонованій статті зроблено спробу обґрунтувати структуру професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі управління та адміністрування. Оскільки до 2015 року підготовка фахівців з обліку та оподаткування здійснювалася в межах галузі знань «Економіка та підприємництво», вважаємо за доцільне звернути увагу на практику підготовки фахівців економічних спеціальностей, з метою різнобічного аналізу проблеми дослідження.

Н. Болюбаш (2010), узагальнюючи підходи різних науковців, сформулила перелік ключових компетентностей майбутніх економістів, до яких віднесено:

– особистісно-індивідуальні – відображають індивідуальні якості особистості майбутнього фахівця й визначають його поведінку в особистому та суспільному житті;

– системно-інструментальні – відображають системні когнітивні та пізнавальні здібності майбутнього фахівця, котрі визначають успішність його діяльності в особистому й суспільному житті;

– інформаційні – відображають здатність майбутнього фахівця одержувати й аналізувати інформацію в усіх її формах для розв'язання поставлених завдань у професійній діяльності та повсякденному житті;

– міжособистісної та соціальної взаємодії – відображають комунікативні й управлінські здібності майбутнього фахівця, які визначають успішність його існування в соціумі (с. 82).

Дослідниця Є. Іванченко (2009) в структурі професійної компетентності економіста виділяє ключові компетентності, професіоналізм та соціальну компетентність. При цьому у дослідженні до ключових компетентностей віднесено політичну, суспільну, комунікативну та самоосвітню, а до професіоналізму – професійну спрямованість, професійну компетентність, професійну відповідальність та професійну мобільність. Вважаємо такий підхід недостатньо аргументованим з таких міркувань:

– професіоналізм є похідним утворенням від професійної компетентності, адже, за логікою особистісного розвитку фахівця, професіоналізм формується на основі сформованої компетентності. В цьому контексті погоджуємося з твердженням С. Дружілова (2012), що професіоналізм – це властивість працівника ефективно виконувати складну професійну діяльність, що додатково підтверджує висловлену думку;

– науковець визначає зміст поняття «професійна компетентність» через поняття «професіоналізм», а поняття «професіоналізм» через поняття «професійна компетентність», що є не зовсім доречним відповідно до логіки наукового пошуку.

Аналіз наукових досліджень, здійснений нами, дає підставу стверджувати, що основна увага приділяється шляхам і методам формування та розвитку фахових компетентностей майбутніх економістів, удосконаленню навчального процесу з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення дисциплін професійного циклу тощо.

Науковцями здійснені пошуки шляхів цілеспрямованого формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузях економіки, управління й адміністрування в ЗВО в процесі вивчення математики, іноземної мови, екології, фахових дисциплін, також за допомогою нових інформаційних технологій. Але бачення структури професійної компетентності майбутніх фахівців з управління та адміністрування в кожного науковця власне.

Варто зауважити, що конкурентоспроможність майбутніх фахівців в галузі адміністрування та управління залежить не тільки від якості набуття ними сучасних економічних знань, ступеня їхньої економічної та інформаційної культури, а й від сформованої мотивації до професійної діяльності, здатності до самоосвіти впродовж усієї професійної діяльності, а також від уміння мислити та діяти в правовому полі ринкової економіки, приймати зважені рішення, враховуючи юридичні аспекти діяльності суб'єкта господарювання.

В такому трактуванні можна вважати професійну компетентність як здатність майбутнього фахівця вирішувати професійні завдання в ситуації невизначеності та ризику, вміння ефективно працювати в команді та навчатися впродовж усієї професійної діяльності. Відповідно, формування професійної компетентності впливатиме на формування особистості людини в цілому.

На основі проведеного аналізу вважаємо, що *«професійна компетентність фахівця в галузі управління та адміністрування»* – це інтегральна властивість фахівця з управління та адміністрування, яка формується на основі набутих знань, вмінь, навичок, способів діяльності, набутих ціннісних орієнтацій та полягає в здатності ефективно провадити професійну діяльність, досягати оптимального результату в складних та невизначених умовах ринкової економіки.

Аналіз напрацювань з проблеми дослідження, досвід спілкування з провідними фахівцями в галузі управління та адміністрування, співбесіди з роботодавцями (Васаженко, Кобилянський, Кобилянська, Лісіца, Акімова, & Фрицюк, 2020; Васаженко, Кобилянський, Кобилянська, & Погрищук, 2019; Дембіцька, Кобилянський, & Кравець, 2020) дають підстави внести до структури професійної компетентності майбутніх фахівців такі базові елементи:

- фахова компетентність;
- цифрова компетентність;
- правова компетентність;
- працезахоронна компетентність;
- комунікативна компетентність;
- особистісна компетентність.

Фахова компетентність – це така властивість майбутнього фахівця в галузі управління та адміністрування, яка формується на основі теоретичних знань, практичних умінь та набутого досвіду, що зумовлює здатність фахівця до виконання професійних обов'язків. Зміст зазначеного поняття зумовлюється низкою факторів, зокрема, системою економічних знань, рівнем розвитку науки та освіти, суспільним замовленням, наявною законодавчою базою тощо.

Цифрова компетентність – здатність працівника вирішувати професійні завдання, використовуючи сучасні інформаційно-комунікаційні технології, а також вміння здійснювати пошук та аналіз необхідної інформації. Відповідно до Європейських рекомендацій саме цифрову компетентність було визнано однією з найважливіших для професійного розвитку майбутнього фахівця будь-якої галузі. У документів DigComp 2.1 (2017) обґрунтовано значення цифрової компетентності для працівників та наведено приклади використання в окремих галузях.

Правову компетентність трактуємо як систему правових знань, практичних умінь, навичок, досвіду, що дозволяють працівнику у нормативно-правовому полі, в процесі фахової діяльності, знаходити юридично доцільні рішення, мислити правовими категоріями в процесі виконання внутрішніх і зовнішніх завдань, що виникають в процесі функціонування організації в ринкових умовах. Особливості формування правової компетентності були розглянуті автором у публікаціях (Пугач, 2018; Пугач, 2019).

Працезахоронну компетентність майбутніх працівників в галузі управління та адміністрування розуміємо як систему знань і навичок, які дозволяють фахівцю здійснювати свою діяльність безпечно, критично оцінювати наявні небезпеки та можливі наслідки їх дії, а також приймати виважені рішення щодо мінімізації ризиків на основі наявних вихідних даних. Крім того, погоджуємося з твердженням С. Дембіцької (2019) в тому, що майбутні фахівці в галузі управління та адміністрування в подальшому будуть працювати на керівних посадах і, відповідно, забезпечувати не лише власну безпеку, але і безпеку всіх інших учасників виробничого процесу.

Комунікативна компетентність – вміння спілкуватися державною та іноземною мовами з

колегами для вирішення професійних завдань, а також здатність особи аргументувати власну думку в колективі.

Особистісна компетентність майбутнього фахівця в галузі управління та адміністрування проявляється як сформоване прагнення до особистісного самовизначення та самореалізації в професійній діяльності, усвідомлення пріоритету загальнолюдських цінностей над результатами економічної діяльності підприємства, а також сформоване вміння адекватно оцінювати власну діяльність та її результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та корегувати поведінку в майбутньому.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. В процесі здобуття фаху студент має сформуватися не лише як висококваліфікований фахівець, але і як цілісна особистість, адже компетентність фахівця не обмежується лише професійними рамками, а прийняття рішень цілком залежить від його особистісних якостей.

На підставі проведеного дослідження стверджуємо, що професійна компетентність майбутнього фахівця в галузі управління та адміністрування є складним багатокомпонентним поняттям, складові якого знаходяться у взаємозв'язку один з одним, доповнюють один одного. Зміна одного з компонентів обов'язково зумовить зміни у структурі усіх інших. У статті було здійснено спробу узагальнити наявні напрацювання з проблеми формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі управління та адміністрування й обґрунтувати її структуру. Зокрема, були виокремлені такі складові, як фахова, цифрова, правова, працезохоронна, комунікативна та особистісна компетентності, визначено їх зміст.

Враховуючи складність та багатоаспектність обраної тематики, це питання потребує подальшої теоретичної розробки та практичної апробації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Болюбаш, Н. (2010). Формування і розвиток професійних компетенцій майбутніх економістів при вивченні дисциплін комп'ютерного циклу. *Теорія і практика управління соціальними системами*, 2, 81–87.
- Борисюк, Л. (2016). *Формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів сестринської справи у процесі вивчення хіміко-біологічних дисциплін* (автореф. канд. пед. наук). Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, Хмельницький.
- Васаженко, Н. О., Кобилянський, О. В., Кобилянська, І. М., Лісіца, С., Акімова, О. В. (Ред.), & Фрищук, В. А. (Ред.). (2020). Формування інформаційної компетентності майбутніх фахівців через практичне застосування набутих теоретичних знань. *Особистісно-професійний розвиток учителя: погляди стейкхолдерів*: монографія. (С. 54–79). Вінниця: ТОВ «Друк».
- Васаженко, Н. О., Кобилянський, О. В., Кобилянська, І. М., & Погрищук, О. Б. (2019). Організаційно-педагогічні умови формування базових компетентностей фахівців-економістів. *Педагогічний супровід особистісно-професійного розвитку майбутнього вчителя*: монографія. (С. 299–320). Вінниця: Твори.
- Вишпольська, В. (2008). *Зміст та структура професійної компетентності фахівця з міжнародних економічних відносин*. URL: http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2008/ped_2008_1/2008-26-06/vyshpolska.pdf.
- Дем'янчук, М. (2015). *Підготовка бакалаврів сестринської справи до професійної діяльності на засадах компетентного підходу* (автореф. канд. пед. наук). Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, Хмельницький.
- Дембіцька, С. В. (2019). *Розвиток працезохоронної компетентності майбутніх фахівців машинобудівних спеціальностей*: монографія. Вінниця: ВНТУ.
- Дембіцька, С. В., Кобилянський, О. В., & Кравець, О. М. (2020). Шляхи покращення професійної підготовки студентів закладів вищої освіти. *Особистісно-професійне становлення майбутнього педагога*: монографія. (С. 91–112). Вінниця: Твори.
- Дружілов, С. А. (2012). Узагальнений (інтегральний) підхід до забезпечення становлення професіоналізму людини. *Психологічні дослідження*: електрон. науч. журн., 1 (21). URL: <http://www.psystudy.ru/index.php/num/2012n1-21/621-druzhilov21.html>.
- Іванченко, Є. А. (2009). Професіоналізм як складова компетентності економіста та його оцінювання в системі інтегративної професійної підготовки майбутніх економістів. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Педагогіка і психологія»*, 9/1. Вип. 15, 178–187.
- Любінська, О. (2018). Структура професійної компетентності майбутніх бакалаврів з лабораторної медицини. *Молодий вчений*, № 2 (54), лютий, 276–279.

- Мруга, М. (2007). *Структурно-функціональна модель професійної компетентності майбутнього лікаря як основа діагностування його фахових якостей* (дис. канд. пед. наук). Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти АПН України, Київ.
- Пугач, С. С. (2018). Методологічні підходи та принципи формування правової компетенції майбутніх економістів у процесі фахової підготовки. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки Національної академії Державної прикордонної служби України»*, 4(15), 355–370.
- Пугач, С. С. (2019). Модель розвитку правової компетентності майбутніх фахівців з обліку і оподаткування. *Педагогіка безпеки*, № 1, 43–53. DOI:10.31649/2524-1079-2019-4-1-043-053.
- Чирчик, С (2017). *Теоретичні і методичні основи формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів з дизайну інтер'єру* (дис. канд. пед. наук). Житомирський державний університет імені Івана Франка, Житомир.
- Carretero, S., Vuorikari, R., & Punie, Y. (2017). *DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

REFERENCES

- Boliubash, N. (2010). Formuvannya i rozvytok profesiinykh kompetentsii maibutnikh ekonomistiv pry vyvchenni dystsyplin kompiuternoho tsykladu [Formation and development of professional competencies of future economists in the study of computer science]. *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnymy systemamy*, 2, 81–87. [in Ukrainian].
- Borysiuk, L. (2016). *Formuvannya profesiinoi kompetentnosti maibutnikh bakalavriv sestrynskoi spravy u protsesi vyvchennia khimiko-biologichnykh dystsyplin* (avtoref. kand. ped. nauk) [Formation of professional competence of future bachelors of nursing in the process of studying chemical and biological disciplines (author's ref. Candidate of Pedagogical Sciences)]. Khmelnytska humanitarno-pedahohichna akademiia, Khmelnytskyi. [in Ukrainian].
- Carretero, S., Vuorikari, R., & Punie, Y. (2017). *DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. [in English].
- Chyrchuk, S (2017). *Teoretychni i metodychni osnovy formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh bakalavriv z dizainu interieru* (dys. kand. ped. nauk) [Theoretical and methodical bases of formation of professional competence of future bachelors in interior design (dissertation)]. Zhytomyrskiy derzhavnyi universytet imeni Ivana Franka, Zhytomyr. [in Ukrainian].
- Demianchuk, M. (2015). *Pidhotovka bakalavriv sestrynskoi spravy do profesiinoi diialnosti na zasadakh kompetentnisnogo pidkhodu* (avtoref. kand. ped. nauk) [Preparation of bachelors of nursing for professional activity on the basis of the competence approach (author's ref. Candidate of Pedagogical Sciences)]. Khmelnytska humanitarno-pedahohichna akademiia, Khmelnytskyi. [in Ukrainian].
- Dembitska, S. V. (2019). *Rozvytok pratseokhoronnoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv mashynobudivnykh spetsialnostei: monohrafiia* [Development of labor protection competence of future specialists of machine-building specialties: monograph]. Vinnytsia: VNTU. [in Ukrainian].
- Dembitska, S. V., Kobylianskyi, O. V., & Kravets, O. M. (2020). Shliakhy pokrashchennia profesiinoi pidhotovky studentiv zakladiv vyshchoi osvity. *Osobystisno-profesiine stanovlennia maibutnoho pedahoha: monohrafiia* [Ways to improve the professional training of students of higher education institutions. Personal and professional development of the future teacher: monograph]. (S. 91–112). Vinnytsia: Tvory. [in Ukrainian].
- Druzhilov, S. A. (2012). Uzahalnenyi (intehralnyi) pidkhid do zabezpechennia stanovlennia profesionalizmu liudyny [Generalized (integrated) approach to ensuring the formation of human professionalism]. *Psykhologichni doslidzhennia: elektron. nauch. zhurn.*, 1 (21). URL: <http://www.psystudy.ru/index.php/num/2012n1-21/621-druzhilov21.html>. [in Ukrainian].
- Ivanchenko, Ye. A. (2009). Profesionalizm yak skladova kompetentnosti ekonomista ta yoho otsiniuvannia v systemi intehratyvnoi profesiinoi pidhotovky maibutnikh ekonomistiv [Professionalism as a component of the economist's competence and its evaluation in the system of integrative professional training of future economists]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Seriya «Pedahohika i psykhohihiia»*, 9/1. Vyp. 15, 178–187. [in Ukrainian].
- Liubinska, O. (2018). Struktura profesiinoi kompetentnosti maibutnikh bakalavriv z laboratornoi medytsyny [The structure of professional competence of future bachelors in laboratory medicine]. *Molodyi vchenyi*, № 2 (54), liutyi, 276–279. [in Ukrainian].
- Mruha, M. (2007). *Strukturno-funktsionalna model profesiinoi kompetentnosti maibutnoho likaria yak osnova*

diahnostuvannia yoho fakhovykh yakostei (dys. kand. ped. nauk) [Structural and functional model of professional competence of the future doctor as a basis for diagnosing his professional qualities (Candidate of Pedagogical Sciences)]. Tsentralnyi instytut pisladyplomnoi pedahohichnoi osvity APN Ukrainy, Kyiv. [in Ukrainian].

- Puhach, S. C. (2018). Metodolohichni pidkhody ta pryntsyipy formuvannia pravovoi kompetentsii maibutnikh ekonomistiv u protsesi fakhovoi pidhotovky [Methodological approaches and principles of formation of legal competence of future economists in the process of professional training]. *Zbirnyk naukovykh prats «Pedahohichni nauky Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy»*, 4(15), 355–370. [in Ukrainian].
- Puhach, S. C. (2019). Model rozvytku pravovoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv z obliku i opodatkovannia [Model of development of legal competence of future specialists in accounting and taxation]. *Pedahohika bezpeky*, № 1, 43–53. DOI:10.31649/2524-1079-2019-4-1-043-053. [in Ukrainian].
- Vasazhenko, N. O., Kobylianskyi, O. V., Kobylianska, I. M., Lisitsa, S., Akimova, O. V. (Red.), & Frytsiuk, V. A. (Red.). (2020). Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv cherez praktychne zastosuvannia nabutykh teoretychnykh znan. *Osobystisno-profesiyni rozvytok uchytelia: pohliady steikkholderiv: monohrafiia* [Formation of information competence of future specialists through practical application of acquired theoretical knowledge. Personal and professional development of teachers: views of stakeholders: monograph]. (S. 54–79). Vinnytsia: TOV «Druk». [in Ukrainian].
- Vasazhenko, N. O., Kobylianskyi, O. V., Kobylianska, I. M., & Pohryshchuk, O. B. (2019). Orhanizatsiino-pedahohichni umovy formuvannia bazovykh kompetentnosti fakhivtsiv-ekonomistiv. *Pedahohichniy suprovit osobystisno-profesiinoho rozvytku maibutnoho vchytelia: monohrafiia* [Organizational and pedagogical conditions for the formation of basic competencies of economists. Pedagogical support of personal and professional development of the future teacher: monograph]. (S. 299–320). Vinnytsia: Tvory. [in Ukrainian].
- Vyshpolska, V. (2008). *Zmist ta struktura profesiinoi kompetentnosti fakhivtsia z mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn* [Content and structure of professional competence of a specialist in international economic relations]. URL: http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2008/ped_2008_1/2008-26-06/vyshpolska.pdf. [in Ukrainian].

Софія Дембіцька – д. пед. н., професор, професор кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: sofiyadem13@gmail.com.

Ірина Кобиланська – к. пед. н., доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: irishakobilanska@gmail.com.

Сергій Пугач – д. пед. н., професор, професор кафедри правознавства та гуманітарних дисциплін, Вінницький навчально-науковий інститут економіки Західноукраїнського національного університету, Вінниця, e-mail: qwertsss262@gmail.com.

STRUCTURE OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF SPECIALISTS IN THE FIELD OF MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

Sofia Dembitska – Doctor Sc. (Pedagogical), Professor, Professor of the Chair Security of Life and Safety Pedagogic, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsia, e-mail: sofiyadem13@gmail.com.

Iryna Kobylyanska – Candidate of Sc. (Pedagogical), Associated Professor, Associated Professor of the Chair Security of Life and Safety Pedagogic, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsia, e-mail: irishakobilanska@gmail.com.

Sergii Puhach – Doctor of Sc. (Pedagogical), Professor, Professor of the Chair Law and Humanities, Vinnitsia Educational and Scientific Institute of Economics, Western Ukrainian National University, Vinnitsa, e-mail: qwertsss262@gmail.com.

The article substantiates the peculiarities of the formation of professional competence of future specialists in the field of management and administration. The essence and structure of professional competence of specialists in the interpretation of different researchers are analyzed, the advantages and disadvantages of each approach are clarified.

The purpose of the article is to substantiate the structure of professional competence of future specialists

in the field of management and administration.

Based on the interpretation of professional competence of future specialists in accordance with the model of I. Winter, the article was an attempt to justify the structure of professional competence of future specialists in the field of management and administration. In particular, the following basic elements were identified and characterized: professional competence (system of professional knowledge, skills and abilities, on the basis of which the ability to conduct professional activities is formed); digital competence (ability to use digital technologies in the process of solving professional problems); legal competence (system of legal knowledge, practical skills, abilities, experience that allow the employee to solve professional problems in the legal field); occupational safety (ability to conduct professional activities safely); communicative competence (ability to communicate and justify decisions in state and foreign languages) and personal competence (formed desire for personal and professional development throughout life, as well as acquired certain personal qualities of the employee).

Given the complexity and multifaceted nature of the chosen topic, the prospects of scientific research consider the need for further theoretical research and their practical implementation.

Key words: professional training, branch of management and administration, development of professional competence, improvement of educational process, competence approach in higher school, structure of competence, preparation of future specialists.

Дата надходження статті до редакції: 02 липня 2020 р.